

การส่งเสริมการท่องเที่ยวถ้ำคูหาภราทธรและอาชีพจักสาน

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกขมิ้น จังหวัดเลย

ถ้ำคูหาภราทธรเป็นถ้ำเก่าแก่แห่งหนึ่งในตำบลโคกขมิ้น และอยู่ติดกับเขตวัดถ้ำคูหาภราทธรที่มีภูมิทัศน์โดยรอบสวยงามมาก ซึ่งถ้ำแห่งนี้ชาวบ้านในพื้นที่ได้ใช้เป็นสถานที่หลบภัยจากทหารญี่ปุ่นในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 และใช้เป็นเขตปฏิบัติธรรมพระกรรมฐานของหลวงปู่หลุย จันทสาโร ปัจจุบันภายในบริเวณวัดถ้ำคูหาภราทธรมีพิพิธภัณฑ์ที่บรรจุอัฐิธาตุและเครื่องอัฐบริขารของหลวงปู่หลุย จันทสาโร กล่าวได้ว่าเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของประชาชนทั้งตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลโคกขมิ้น จึงมีแนวคิดที่จะส่งเสริมให้ถ้ำคูหาภราทธรเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของตำบล

ในขณะเดียวกันประชาชนในตำบลส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลัก คือ ทำไร่ ทำนา มีความต้องการประกอบอาชีพเสริม คือ การจักสานไม้ไผ่ ซึ่งชาวบ้านมีความรู้ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษเพื่อเพิ่มรายได้ของตนอีกทางหนึ่ง

วิถีใหม่

ปี 2545 อบต.โคกขมิ้น จัดกิจกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวถ้ำคูหาภราทธรและอาชีพจักสานขึ้นควบคู่กัน เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้เป็นเอกลักษณ์ของตำบลและส่งเสริมการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. การดำเนินงานด้านปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยว
 - ปรับปรุงถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวถ้ำคูหาภราทธร
 - สร้างบันไดทางขึ้นถ้ำคูหาภราทธร
2. การส่งเสริมอาชีพ
 - สร้างศูนย์ฝึกอาชีพจักสาน 2 หลัง ตั้งอยู่ หมู่ที่ 8 บ้านโนนสว่าง และหมู่ที่ 16 บ้านราด
 - จัดตั้งกลุ่มอาชีพจักสาน โดยมีสมาชิกกลุ่มทั้งหมด 70-80 คน และแต่งตั้งคณะกรรมการกลุ่มจักสานทั้งหมด 15 คน ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการ ตั้งแต่การผลิต การตลาด การจัดจำหน่าย
 - จัดกิจกรรมฝึกอบรมให้แก่กลุ่มอาชีพจักสาน โดยเชิญวิทยากรจากกลุ่มจักสานตำบลหนองหญ้าปล้อง ซึ่งได้รับรางวัลชนะเลิศกลุ่มจักสานไม้ไผ่ระดับจังหวัด
3. จัดตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบด้านส่งเสริมการท่องเที่ยวของตำบล โดยทำหน้าที่ดูแลนักท่องเที่ยวและการซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์จักสานไม้ไผ่ และผลิตภัณฑ์ไหมพรมของกลุ่มสตรีในตำบล
4. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยทำการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการท่องเที่ยวถ้ำคูหาภราทธร

ข้อมูลพื้นฐานปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: รังษะพุง

จังหวัด: เลย

ประชากร: 14,195 คน

พื้นที่: 117 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

การระดมทรัพยากร

- เงินสนับสนุนโครงการ**
1. อบต.โคกขมิ้นจัดสรรเงินงบประมาณสำหรับ
 - ปรับปรุงถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวเป็นเงิน 500,000 บาท
 - จัดประชาคมหมู่บ้าน/ตำบลเป็นเงิน 54,000 บาท
 - จัดกิจกรรมฝึกอบรมกลุ่มอาชีพจักสาน 100,000 บาท
 2. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยจัดสรรงบประมาณในโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจตำบลผ่านอบต. จำนวน 1,000,000 บาท
 - สำหรับสร้างศูนย์ฝึกอาชีพจักสาน 2 แห่ง คือ
 - บริเวณทางเข้าแหล่งท่องเที่ยว 1 หลัง หมู่ที่ 16 บ้านลาด
 - บริเวณแหล่งท่องเที่ยว 1 หลัง หมู่ที่ 8 บ้านโนนสว่าง
 - จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการทำเครื่องจักสานไม้ไผ่

- อุปกรณ์/เครื่องมือ**
1. ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ตำบล	จำนวน 1 หลัง
2. ศูนย์ฝึกอบรมอาชีพจักสาน	1 หลัง
3. เครื่องกลึง	2 ตัว
4. เครื่องขับมอเตอร์	6 ตัว
5. ถังเหล็ก 200 ลิตร	8 ถัง
6. เครื่องจักรอุตสาหกรรม	2 หลัง
7. ส่วานมือ	2 ตัว
8. ส่วานแท่นพร้อมอุปกรณ์	2 ชุด
9. เลื่อยมือ	8 ตัว
10. กล้าไม้ไผ่	

- บุคลากร**
1. ผู้นำชุมชน มีหน้าที่กำหนดกิจกรรมที่จะปฏิบัติในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและจัดกลุ่มอาชีพ
 2. กลุ่มอาชีพจักสาน จำนวน 13 คน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
พฤศจิกายน 2544	-จัดประชาคมหมู่บ้าน/ตำบล เพื่อค้นหาความต้องการและปัญหาที่เกิดขึ้น และประชาชนต้องการให้มีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน	-อบต.โคกขมิ้น/ประชาชน
ธันวาคม 2544	-วางแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวถ้ำคูหาภวนี	-อบต.โคกขมิ้น
มกราคม 2545	-ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว -การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ทำการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการท่องเที่ยวถ้ำคูหาภวนี	-อบต.โคกขมิ้น/อำเภอวังสะพุง, จังหวัดเลย/การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
กุมภาพันธ์ 2545	-กลุ่มอาชีพจักสานรวบรวมสมาชิกทั้ง 35 คน เพื่อจัดทำโครงการสนับสนุนอาชีพจักสานไม้ไผ่ -ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวถ้ำคูหาภวนี	-สมาชิกกลุ่มจักสาน/อบต.โคกขมิ้น/การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
มีนาคม 2545	-เขียนโครงการของบสนับสนุนจากกรมการปกครอง ในการส่งเสริมอาชีพจักสานตำบลโคกขมิ้นให้มีศูนย์ฝึกอาชีพและจำหน่ายผลิตภัณฑ์	-อบต.โคกขมิ้น/กรมการปกครอง

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
มกราคม 2546	-กรมการปกครองอนุมัติงบประมาณในการสนับสนุนการส่งเสริมอาชีพจักสาน 1,000,000 บาท	-อบต. โคกขมิ้น/กรมการปกครอง
พฤษภาคม 2546	-จัดซื้ออุปกรณ์ก่อสร้างสำหรับก่อสร้างอาคารฝึกอาชีพจักสาน 2 แห่ง -กลุ่มอาชีพจักสานเปิดรับสมาชิกเพิ่ม โดยปัจจุบันมีสมาชิกทั้ง 70-80 คน	-อบต. โคกขมิ้น/กลุ่มอาชีพจักสาน
กรกฎาคม 2546	-ดำเนินการก่อสร้างอาคารทั้ง 2 แห่ง -จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตเครื่องจักสานไม้ไผ่	-อบต. โคกขมิ้น
ปลายปี 2546	-สมาชิกกลุ่มจักสานเดินทางไปดูงานที่กลุ่มจักสานตำบลหนองหญ้าปล้องที่ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับจังหวัด -ฝึกอบรมเทคนิคการผลิตเครื่องจักสานรูปแบบใหม่ตรงตามความต้องการของลูกค้า	-สมาชิกกลุ่มจักสานโคกขมิ้น/วิทยากรกลุ่มจักสานหนองหญ้าปล้อง
สิงหาคม 2546	-ปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบถ้ำคูหาวาริ	-อบต. โคกขมิ้น

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --	-- บทบาทความร่วมมือ --
-การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	-ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวถ้ำคูหาวาริควบคู่กับแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเลย
-ประชาคมหมู่บ้าน/ตำบล	-ร่วมให้คำปรึกษา เสนอแนะ วางแผนการดำเนินการและพัฒนาร่วมกัน
-องค์กรสตรี	-ร่วมวางแผนพัฒนาอาชีพกลุ่มจักสาน และกลุ่มอาชีพอื่น เพื่อนำสินค้ามาจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว
-กลุ่มผู้สูงอายุ	-ให้คำแนะนำ และสอนการพัฒนาฝีมือในงานจักสานไม้ไผ่
-วิทยากรจากกลุ่มอาชีพจักสานตำบลหนองหญ้าปล้อง	-ฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ให้กับกลุ่มจักสานตำบลโคกขมิ้น

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. ถ้ำคูหาวาริเป็นสถานที่สวยงามและมีประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ รวมทั้งมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ควรแก่การสักการบูชา แต่ยังไม่ได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทำให้ไม่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว
2. เดิมสมาชิกกลุ่มอาชีพจักสานโคกขมิ้นมีทั้งหมด 35 คนในหมู่ที่ 8 บ้านโนนสว่าง ซึ่งการผลิต

ผลิตภัณฑ์จักสานไม้ไผ่จะทำในช่วงหลังฤดูทำนาและจำหน่ายได้จำกัดในหมู่บ้านเท่านั้น ทำให้การพัฒนากลุ่มอาชีพจักสานของประชาชนในตำบลจำกัดอยู่ในวงแคบๆ เนื่องจากไม่ได้รับการส่งเสริมและไม่มิตลาดรองรับการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม

หลังการดำเนินการ

1. จำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชมถ้ำคูหาภราทืเพิ่มขึ้นปีละประมาณ 1,000 คนหลังจากจัดกิจกรรมท่องเที่ยวถ้ำคูหาภราทืขึ้น
2. ทำให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ โดยมีการรวมกลุ่มอาชีพจักสานมีสมาชิกทั้งหมด 70-80 คน กลุ่มอาชีพทำการผลิตประมาณ 8 เดือน ซึ่งผลิตได้เฉลี่ยคนละ 15 ชิ้นต่อ 1 วัน และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ศูนย์ฝึกออาชีพจักสาน ทำให้รายได้ของสมาชิกในกลุ่มเพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณ 25,000 บาทต่อคนต่อปี

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. งบประมาณที่ใช้ในการปรับปรุงกิจการนี้มีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอต่อการปรับปรุงกิจการ	1. ประสานงานขอรับการสนับสนุนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. ปัญหาความขัดแย้งและการเห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม	2. ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจและสร้างความตระหนักถึงปัญหาของตำบลที่เกิดขึ้น ทุกส่วนควรแก้ไขร่วมกัน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ความตั้งใจจริงของอบต. ต้องการผลักดันให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวขึ้นในตำบลโคกขมิ้น โดยผู้บริหารอบต. บริหารจัดการด้วยความโปร่งใสจนได้รับความไว้วางใจจากประชาชนในพื้นที่ให้ดำเนินการต่อไป
2. การจัดประชาคมหมู่บ้านและตำบล ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวถ้ำคูหาภราทืและเป็นการส่งเสริมให้เกิดอาชีพ รวมทั้งการให้ความร่วมมือกับทางอบต.โคกขมิ้นในการดูแลแหล่งท่องเที่ยวและเผยแพร่ประวัติศาสตร์ที่สำคัญให้เป็นที่รู้จักทั่วไป

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

อบต. โคกขมิ้นมีแผนงานในการพัฒนาถ้ำคูหาภราทืให้ยั่งยืน โดยประสานงานของงบประมาณจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เพื่อประชาสัมพันธ์ถ้ำคูหาภราทืให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ โดยได้ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทุกแห่งในจังหวัดเลย ดังกล่าวได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในจังหวัดเลย และได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบด้านส่งเสริมการท่องเที่ยวของตำบลโดยเฉพาะ

บทเรียนที่ได้รับ

การมีส่วนร่วมของสมาชิก อบต. โคกขมิ้นทุกคนและประชาชนในพื้นที่ เป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้กิจกรรมนี้ประสบความสำเร็จและทุกคนได้รับประโยชน์ร่วมกัน

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายถนอม มโนราช
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลโคกขมิ้น
ที่อยู่ : บ้านโคกขมิ้น หมู่ที่ 1 ตำบลโคกขมิ้น อำเภอรังษะพุง จังหวัดเลย
โทรศัพท์ : (042)894-182 , (01) 055-7354

ชื่อ-นามสกุล : นายประจักษ์ สุขแสน
ตำแหน่ง : สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลโคกขมิ้น
ที่อยู่ : บ้านโคกขมิ้น หมู่ที่ 1 ตำบลโคกขมิ้น อำเภอรังษะพุง จังหวัดเลย
โทรศัพท์ : (042) 894-182 , (01) 051-3196

ชื่อ-นามสกุล : จ.ส.อ. สุภาพ จันทิหล้า
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลโคกขมิ้น
ที่อยู่ : บ้านโคกขมิ้น หมู่ที่ 1 ตำบลโคกขมิ้น อำเภอรังษะพุง จังหวัดเลย
โทรศัพท์ : (042) 894-182 , (09) 577-5838

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2545

ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	หมู่ที่ 1 ตำบลโคกขมิ้น อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย 42130
ขนาดพื้นที่	117 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น	5,643,922 บาท (ปีงบประมาณ 2544) 4.58% หมวดรายจ่ายงบกลาง 5.90% หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ 2.62% หมวดค่าจ้างชั่วคราว 48.86% หมวดค่าตอบแทนและค่าใช้สอย 1.15% หมวดค่าสาธารณูปโภค 4.79% หมวดค่าอุดหนุน 32.09% หมวดค่าครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง
งบประมาณรายได้ทั้งสิ้น	8,452,132.10 บาท (ปีงบประมาณ 2544) 45.65% หมวดภาษีอากร 0.80% หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับ ใบอนุญาต 0.26% หมวดรายได้จากทรัพย์สิน 2.23% หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด 17.82% หมวดเงินอุดหนุนทั่วไป 33.22% หมวดเงินได้อื่น
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	31 คน ทั้งหมด 9 คน พนักงานท้องถิ่น 1 คน ลูกจ้างประจำ 21 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	14,228 คน
จำนวนครัวเรือน	3,132 ครัวเรือน
รายได้เฉลี่ยประชากร	16,409 บาท
ลักษณะของเมืองและวิถีชีวิตประชาคม	ลักษณะภูมิประเทศของตำบลโคกขมิ้นส่วนใหญ่เป็นที่ราบเชิงเขา เป็นพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การทำการเกษตรกรรมเป็นอย่างยิ่ง ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ทำไร่อ้อย ไร่ข้าวโพด ถั่วเหลือง และไม้ผล ด้านสังคม ประชาชนในตำบลมีความผูกพัน สามัคคี มีขนบธรรมเนียมประเพณีเก่าแก่ที่ยึดถือมั่นอยู่ในฮีต 12 คอง 14 ส่งผลให้มีการรวมกลุ่มในการพัฒนาต่าง ๆ ในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี ศักยภาพของพื้นที่ในตำบลโคกขมิ้นนั้น สามารถพัฒนาเป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบทางการเกษตรได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นยังมีถ้ำคูหาภรีที่มีความสวยงามมาก และวัดคูหาภรีมีพิพิธภัณฑสถานและเครื่องถ้วยชามโบราณของหลวงปู่หลุย จันทสาโร พระเกจิอาจารย์ที่มีชื่อเสียงของภาคอีสาน